

Výklad institutu Prvního setkání s mediátorem z hlediska jeho obsahu a úhrady - Stanovisko sekce ADR ČAK

1. Institut tzv. prvního setkání stran s mediátorem je upraven výhradně v zákoně č. 202/2012 Sb., o mediaci a v prováděcí vyhlášce č. 277/2012 Sb., a to pro všechny typy soudních řízení jednotně, bez ohledu na to, jde-li o řízení v oblasti rodinné, občanské, pracovní či obchodní.

2. Z § 10 odst. 1 zákona vyplývá, že mediátor provádí mediaci za sjednanou odměnu a má právo na náhradu hotových výdajů. Odst. 3 tohoto ustanovení pak dále stanoví, že v případě soudem nařízeného prvního setkání stran s mediátorem, nedohodnou-li se strany s mediátorem jinak, uplatní se odměna za toto první setkání stanovená prováděcí vyhláškou. Vyhláška stanoví její výši 400 Kč za každou započatou hodinu tohoto setkání v rozsahu max. 3 hodin času. V případě nařízeného prvního setkání stran s mediátorem zákon v žádném svém ustanovení nepřiznává mediátorovi nárok na náhradu hotových výdajů.

3. Dále mediátor musí strany ve smyslu § 3 odst. 4 zákona rozsáhlým a taxativním způsobem poučit o celém procesu mediace, o postavení mediátora v něm, o účelu a zásadách mediace, o účincích smlouvy o provedení mediace a mediační dohody, o možnostech mediaci kdykoli ukončit, o odměně mediátora za provedenou mediaci a o nákladech mediace. Dále též o tom, že zahájením mediace není dotčeno právo stran konfliktu domáhat se ochrany svých práv a oprávněných zájmů soudní cestou a že za obsah mediační dohody jsou odpovědné pouze strany konfliktu. Právě k tomuto účelu slouží institut nařízeného prvního setkání stran s mediátorem, a to v časovém penzu do 3 hodin celkem v závislosti na zkušenostech stran s mediací, složitostí vlastního případu zasláného k mediaci, vnímavostí stran k mediaci, apod. Z logiky věci též vyplývá, že toto První setkání stran s mediátorem v konkrétním případě strany absolvují pouze jednou. Účelem tohoto setkání je pro strany zvážit si jejich ochotu a vůli následně mediovat, tu žádný orgán nemůže nařídit.

4. Z výše uvedeného vyplývá, že první setkání stran s mediátorem může být v každém jednotlivém případě různě časově náročné, vždy však max. do 3 hodin celkem.

5. Mediace samotná je však zcela jiný institut, který s prvním setkáním nemá společného nic, dokonce ani to, že by musela být vedena před stejným mediátorem, který stranu poučoval v rámci nařízeného prvního setkání. Mediátor straně (stranám) nemusí z různých důvodů vyhovovat, např. pro ně může být i drahý. Mediace samotná začíná podpisem smlouvy o provedení mediace, kde je zakotvena výše její hodinové (denní, půldenní) úhrady. Tedy po zjištění smluvní částky uvedené ve smlouvě o provedení mediace může též dojít k vyhledání jiného, levnějšího mediátora, pokud s jeho cenou není strana sporu ztotožněna. Není samozřejmě rovněž vyloučeno, aby se strany smluvně s mediátorem dohodly na mediaci za stejných podmínek, jako byla hodinová sazba za první setkání, tj. 400 Kč za jednu hodinu mediace.

6. Usnesení o nařízení prvního setkání s mediátorem ze strany soudu je závazné toliko pro účastníky sporu, nikoli pro mediátora, tento může vždy případ odmítnout.

7. ČAK se tímto ztotožňuje s výkladem uvedeným též s komentáři k zákonu o mediaci, který vydalo nakladatelství Beck v roce 2013 (autorů Doležalová, Hájková, Potočková, Štandera).

Výše uvedené stanovisko je stanoviskem sekce ADR jako poradního orgánu představenstva České advokátní komory a nemůže být považováno za závazný výklad právního předpisu, který může učinit pouze nezávislý soud.

Listopad 2017